

Aanvraag rijksbijdrage voor uitvoering van een maatregelpakket in het kader van het Nationaal Programma Landelijk Gebied

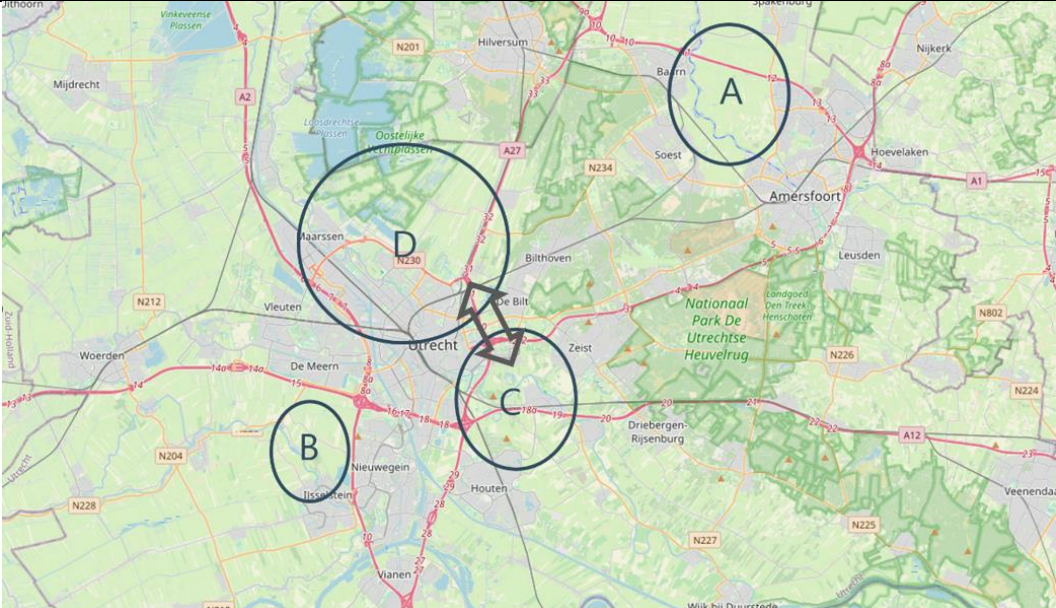
Maatregelpakket 1: Groenblauwe Linten en Scheggen en Boerensloten

April 2024

Aanvraagformulier Maatregelpakket 1

1. Algemene onderdelen

Naam	Maatregelpakket Groenblauwe Linten, Scheggen en Boerensloten
Hoofdaanvrager	Aanvrager: Provincie Utrecht Contactgegevens: landelijkgebied@provincie-utrecht.nl
Deelnemende partijen	<p>Dit maatregelpakket is toegespitst op 4 gebieden met een integrale opgave, en een provincie brede maatregel rond levendige boerensloten. De deelnemende partijen zijn als volgt:</p> <p>A) Zuidelijke Eemvallei Provincie Utrecht Gemeenten Amersfoort (Projectleider), Soest en Baarn Waterschap Vallei & Veluwe In de uitvoering worden belanghebbenden betrokken, zoals grondeigenaren, natuur- en landbouworganisaties, waaronder de agrarische collectieven en Landschap Erfgoed Utrecht.</p> <p>B) Hollandsche IJssel Provincie Utrecht Gemeenten IJsselstein, Utrecht, Nieuwegein en Montfoort Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (Projectleider) Staatsbosbeheer Andere potentiële initiatiefnemers (jachthaven en camping) en grondeigenaren worden betrokken. Bij het maken van het ontwikkelperspectief worden belanghebbenden uit het gebied betrokken, waaronder grondeigenaren, agrariërs, ondernemers en belangenorganisaties voor onder andere landbouw, natuur en landschap.</p> <p>C) Kromme Rijn Linielandschap Provincie Utrecht (Projectleider) Gemeenten Bunnik, Houten, Nieuwegein, Utrecht en Zeist Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden In de uitvoering worden belanghebbenden betrokken, waaronder natuurorganisaties, particuliere eigenaren, aangrenzende gemeenten, agrarische collectieven en LTO.</p> <p>D) Noorderpark Provincie Utrecht Gemeenten Utrecht, Stichtse Vecht en de Bilt. Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden Staatsbosbeheer, Utrechts Landschap en lokale eigenaren nemen deel. Het trekkerschap komt mogelijk voor deel van maatregelen bij gemeente Stichtse Vecht. In de uitvoering wordt ook samengewerkt met natuurorganisaties, agrarische collectieven en worden andere belanghebbenden betrokken. Bij de Voorveldse polder zijn in een eerdere fase de agrarische natuurvereniging en bewonerscollectieven meegenomen.</p> <p>E) Provincie-breed onderdeel - levendige boerensloten Provincie Utrecht Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, Waterschap Amstel, Gooi en Vecht, Waterschap Vallei & Veluwe, Waterschap Rivierenland Agrarische collectieven in de provincie Utrecht:</p> <ul style="list-style-type: none">- Gebiedscoöperatie BoerenNatuur Rijn, Vecht en Venen- Collectief Hollandse Venen- Vereniging Agrarische Natuur- en Landschapsbeheer Rijn & Gouwe Wiericke- Collectief Lopikerwaard

	<ul style="list-style-type: none"> - BoerenNatuur Utrecht Oost - Collectief Eemland - Collectief Alblasserwaard/ Vijfheerenlanden <p>Leden (agrariërs) van deze verenigingen, collectieven en coöperaties.</p>
Gebied / locaties	 <p>De maatregelen in deze aanvraag hebben betrekking op de volgende gebieden:</p> <ul style="list-style-type: none"> A) Zuidelijke Eemvallei B) Hollandsche IJssel C) Kromme Rijn Linielandschap D) Noorderpark. <p>En de verbinding tussen gebieden C en D.</p> <p>E) Levendige boerenloten gaat over de gehele provincie.</p> <p>In bijlage 1.2 is een overzicht van de gebieden opgenomen.</p>
Samenvatting	<p>De provincie Utrecht kent een grote druk op de ruimte door de ruimtelijke opgaven waardoor het integraal benaderen van gebieden essentieel is voor het bereiken van de verschillende doelen. Deze integrale opgave speelt bij uitstek in gebieden die stad en land met elkaar verbinden. Deze gebieden staan ook wel bekend als groenblauwe linten en scheggen. Hier raken de stedelijke en natuurlijke ontwikkeling elkaar en kan veel meerwaarde ontstaan door barrières weg te halen, de kwaliteit van de natuur te verbeteren en te zorgen voor beweging tussen stad en land, van zowel mens als dier en plant.</p> <p>In dit maatregelpakket is een viertal (A-D) gebieden opgenomen die aansluiten bij de groene scheggen en linten van Utrecht. De opgenomen maatregelen kunnen snel richting uitvoering worden gebracht en uiterlijk in 2026 gerealiseerd dan wel verplicht zijn. Het betreft groene projecten met een integrale opgave waarbij Rijksgeld nodig is om de natuur-, water- en klimaatdoelen van deze projecten te realiseren. Daarnaast bevat dit pakket een provincie brede maatregel voor het ecologisch beheer van boerenloten (E). Dit zorgt voor een sterke uitbreiding van de fijnmazige groenblauwe dooradering van het hele landelijk gebied, ten behoeve van biodiversiteit, ecologische waterkwaliteit (KRW), klimaatadaptatie en -mitigatie.</p> <p>Dit maatregelpakket is sterk gericht op de groenblauwe dooradering (GBDA) van de provincie Utrecht met stevige bijdragen aan de natuur-, water- en klimaatdoelen. In de gebieden worden robuuste groenblauwe linten en scheggen ontwikkeld, door het landelijk gebied en tussen stad en land. En de ecologisch beheerde sloten zorgen voor een fijnmazigere groenblauwe dooradering. De natuurvriendelijke inrichting van watergangen buiten de hier genoemde</p>

gebieden is opgenomen in de gebiedsgerichte maatregelpakketten Reductie broeikasgasuitstoot Veenweide, Heuvelrug en Flanken en Beekdal.

De belangrijkste maatregelen uit dit pakket zijn:

- Groenblauwe dooradering
- Realiseren van bosareaal
- Nieuwe natuurkernen en groene contourgebieden
- Water vasthouden gecombineerd met natuur
- Levendige ecologisch beheerde boerensloten.

De belangrijkste instrumenten uit dit pakket zijn:

- Instrumenten en regelingen in relatie tot grond
- Beloningssystemen voor ecosysteemdiensten
- Instrumenten en regelingen om natuurherstel te ondersteunen
- Kennisontwikkeling en kennisdeling.

Hiermee wordt bijgedragen de volgende UPLG-doelen:

- Het realiseren van het Natuurnetwerk Nederland (NNN): ongeveer 160 ha
- Het realiseren van VHR-(agrarische) natuur (met agrarisch natuurbeheer), biodiversiteit onder meer otter en weidevogels: ongeveer 95 ha
- Het realiseren van doelstellingen provinciale Bossenstrategie: aanleggen van ongeveer 88 ha nieuw bos.
- Via de maatregelen wordt per gebied als volgt bijgedragen aan het realiseren van doelbereik van 5 % GBDA in 2030: Zuidelijke Eemvallei: 70%, Hollandsche IJssel: 28%, Kromme Rijn Linielandschap: 12% en Noorderpark: 23 %. Via 1.000 ha via ecologisch beheer van sloten en randen wordt daarnaast 1,26 % doelbereik gehaald voor de gehele provincie (uitgaande van 10 % GBDA in 2030).
- De koolstofvastlegging via de GBDA-maatregelen is op lange termijn circa 22.500 ton CO₂, en via nieuw bos circa 70.400 ton CO₂.
- Kaderrichtlijn water; blauwe dooradering, NVO's, beheer levendige boerensloten in provincie, vooral in agrarisch gebied, dragen bij aan de verbetering van de chemische en biologische kwaliteit van het water. Bijgedragen wordt ook o.a. het voorkomen van uitspoeling en water vasthouden.

Dit maatregelpakket is sterk verbonden met het maatregelpakket Landbouw. Groenblauwe dooradering draagt bij aan de ontwikkeling en versterking van een natuurinclusieve landbouw, door in te zetten op (grond)instrumenten en beheervergoedingen die de bedrijfsvoering ondersteunen. Maar groenblauwe dooradering en bossenstrategie bieden ook kansen voor ondernemers. Denk hierbij aan agroforestry en voedselbossen. Of aan de verkoop van ecosysteemdiensten, zoals koolstofvastlegging.

Maatregelen zijn verbonden aan dan wel maken onderdeel uit van lopende programma's zoals Groen Groeit Mee (GGM), de Bossenstrategie, het Landschapsuitvoeringsplan (groene dooradering), het programma Klimaatadaptatie, het Aanvalsplan Landschap en programma's opgezet voor de transitie in de landbouw en ANLB. Deze aanvraag vormt een hefboom voor investeringen die reeds voorzien waren vanuit deze programma's.

Kosten en dekking	Zie onderstaand voor een samenvattende tabel en bijlage 1.1 voor de kostenraming en dekking.																												
	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="437 255 692 405">Deelgebied/project</th> <th data-bbox="697 255 967 405">Kosten 2024-2026 ex btw (in miljoen euro)</th> <th data-bbox="971 255 1193 405">Uitvoeringskosten 2024-2026 ex btw (in miljoen euro)</th> <th data-bbox="1198 255 1517 405">Transitiefonds aanvraag ex btw 2024-2026 (in miljoen euro)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="437 412 692 472">A) Zuidelijke Eemvallei</td> <td data-bbox="697 412 967 472">€ 11,99</td> <td data-bbox="971 412 1193 472">€ 1,20</td> <td data-bbox="1198 412 1517 472">€ 13,19</td> </tr> <tr> <td data-bbox="437 479 692 517">B) Hollandsche IJssel</td> <td data-bbox="697 479 967 517">€ 21,70</td> <td data-bbox="971 479 1193 517">€ 2,17</td> <td data-bbox="1198 479 1517 517">€ 23,87</td> </tr> <tr> <td data-bbox="437 524 692 584">C) Kromme Rijn Linielandschap</td> <td data-bbox="697 524 967 584">€ 9,68</td> <td data-bbox="971 524 1193 584">€ 0,97</td> <td data-bbox="1198 524 1517 584">€ 10,65</td> </tr> <tr> <td data-bbox="437 591 692 629">D) Noorderpark</td> <td data-bbox="697 591 967 629">€ 15,68</td> <td data-bbox="971 591 1193 629">€ 1,57</td> <td data-bbox="1198 591 1517 629">€ 17,25</td> </tr> <tr> <td data-bbox="437 636 692 696">E) Levendige boerensloten</td> <td data-bbox="697 636 967 696">€ 9,02</td> <td data-bbox="971 636 1193 696">€ 0,90</td> <td data-bbox="1198 636 1517 696">€ 9,92</td> </tr> <tr> <td data-bbox="437 703 692 732">TOTAAL</td> <td data-bbox="697 703 967 732">€ 68,08</td> <td data-bbox="971 703 1193 732">€ 6,81</td> <td data-bbox="1198 703 1517 732">€ 74,89</td> </tr> </tbody> </table>	Deelgebied/project	Kosten 2024-2026 ex btw (in miljoen euro)	Uitvoeringskosten 2024-2026 ex btw (in miljoen euro)	Transitiefonds aanvraag ex btw 2024-2026 (in miljoen euro)	A) Zuidelijke Eemvallei	€ 11,99	€ 1,20	€ 13,19	B) Hollandsche IJssel	€ 21,70	€ 2,17	€ 23,87	C) Kromme Rijn Linielandschap	€ 9,68	€ 0,97	€ 10,65	D) Noorderpark	€ 15,68	€ 1,57	€ 17,25	E) Levendige boerensloten	€ 9,02	€ 0,90	€ 9,92	TOTAAL	€ 68,08	€ 6,81	€ 74,89
Deelgebied/project	Kosten 2024-2026 ex btw (in miljoen euro)	Uitvoeringskosten 2024-2026 ex btw (in miljoen euro)	Transitiefonds aanvraag ex btw 2024-2026 (in miljoen euro)																										
A) Zuidelijke Eemvallei	€ 11,99	€ 1,20	€ 13,19																										
B) Hollandsche IJssel	€ 21,70	€ 2,17	€ 23,87																										
C) Kromme Rijn Linielandschap	€ 9,68	€ 0,97	€ 10,65																										
D) Noorderpark	€ 15,68	€ 1,57	€ 17,25																										
E) Levendige boerensloten	€ 9,02	€ 0,90	€ 9,92																										
TOTAAL	€ 68,08	€ 6,81	€ 74,89																										
Bijlagen	<p data-bbox="400 808 794 869">Bijlage 1.1 Kostenraming Bijlage 1.2 Overzicht gebieden A – E.</p> <p data-bbox="400 904 1557 1032">Voor A – E zijn projecttoelichtingen gemaakt met nadere informatie over de maatregelen. Deze informatie is vertrouwelijk: deze is basis voor de gesprekken in de gebiedsprocessen, o.a. met eigenaren van gronden. Mocht het voor de beoordeling van de aanvraag nodig zijn om nadere informatie over de maatregelen te hebben, dan kan het Rijk de projecttoelichtingen inzien.</p> <p data-bbox="400 1068 1422 1128">Daarnaast is er een oplegnotitie waarin wordt ingegaan op de omgang met de bevindingen en verbeter suggesties van Rijk en WEcR op maatregelpakket 1 (versie juni 2023).</p>																												

2. Analyse en opgaven

<p>Analyse provinciale/ gebiedsopgaven NPLG</p>	<p>De provincie Utrecht kent een opstapeling van ruimtelijke opgaven. Uitgangspunt is hierbij een gezonde leefomgeving voor mens en dier. Dit betreft qua doelen o.a. het vergroten van het natuurareaal, de wateropgave, het realiseren van de woningopgave en het voorzien in recreatieve gebieden. Gezien de ruimtedruk die de provincie kent is definiëren van gebieden waar deze doelen samenkomen essentieel om hier integraal uitvoering aan te geven. Zo wordt koppeling aangebracht met het programma “Groen Groeit Mee”, waar de ambitie is om de ontwikkeling van groen direct te verbinden aan noodzakelijke woningbouw. Ten bate van gezondheid en brede welvaart, maar ook om natuurgebieden zoals de Utrechtse Heuvelrug te ontlasten.</p> <p>De integrale opgave speelt bij uitstek in gebieden die stad en land met elkaar verbinden. Hier komen stedelijke en natuurlijke ontwikkeling samen en kan veel meerwaarde ontstaan door barrières weg te halen, de kwaliteit van de natuur te verbeteren en te zorgen voor beweging tussen stad en land, van zowel mens als dier en plant. Ook voor de klimaatbestendigheid is de aansluiting van de groenblauwe netwerken van stedelijk en landelijk gebied op van belang.</p> <p>Deze gebieden staan ook wel bekend als de groenblauwe linten en scheggen: een groenblauw gebied van formaat dat vanaf het buitengebied, via de stadsrand doordringt in stedelijk gebied. Zij zijn geladen met cultuurhistorische betekenis en tal van groene functies - met name natuur, klimaatadaptatie en recreatie. Groene scheggen zijn stadlandverbindingen en ze vormen groene ruimtes die voorkomen dat verstedelijkte gebieden aaneengroeien.</p> <p>In dit maatregelpakket is een viertal (A-D) gebieden opgenomen die aansluiten bij de groenblauwe linten en scheggen in de provincie Utrecht. Het gaat hier om projectgebieden waar gewerkt wordt aan een Plan van Aanpak, bestuurders en partijen al met elkaar om de tafel zitten, deels al samenwerkingsovereenkomsten zijn ondertekend en incidenteel al deelbesluiten zijn genomen omtrent voorgenomen inrichting. Via maatregelpakket 1 dragen we daarnaast ook bij aan de verbinding Noorderpark – Kromme Rijn Linielandschap.</p> <p>De in dit maatregelpakket opgenomen projecten zijn projecten die dit kalenderjaar verder richting uitvoering worden gebracht en tot eind 2026 kunnen worden gerealiseerd, of iets later, maar dan wel financieel verplicht zijn. Er zijn echter meer van dit soort projecten in ontwikkeling in de provincie, een portefeuille aan ‘groene’ projecten met een integrale opgave waarbij het Transitiefonds nodig is om de natuur-, water- en klimaatdoelen van deze projecten te realiseren.</p> <p>De gebiedsopgaven NPLG/ UPLG wordt hieronder samengevat.</p> <p>A) Zuidelijke Eemvallei</p> <p>De Zuidelijke Eemvallei omvat het gebied tussen de kernen Amersfoort, Baarn en Soest tot aan het bos in het zuiden en de A1 in het noorden. De oppervlakte is circa 2.300 hectare (ha). Het gebied ligt op de overgang van de hoge Heuvelrug, naar de laaggelegen Eem en de open polders van het Eemland. Juist deze gradiënt in het landschap maakt het gebied geschikt voor een uiteenlopende variëteit in flora en fauna. Op de flanken van de Heuvelrug is het van belang het water langer vast te houden, om verdroging op de Heuvelrug tegen te gaan en ten behoeve van de drinkwaterwinning. De Eem zelf kent een grote opgave met betrekking tot de waterkwaliteit. Daarnaast is de ecologische potentie van de Eem onderbenut evenals de mogelijkheden voor buffering in tijden van droogte en de opvang van piekbelasting bij hevige regenval. Uitbreiding van de bestaande natuurgebieden is hier mogelijk. Het overgangsgedebied richting de polder biedt mogelijkheden voor kleine landschapselementen, samenhangend met de bossenstrategie voor zowel</p>
---	---

ecologische, als klimaatadaptieve opgaven. Ook biedt juist dit kleinschalige landschap goede mogelijkheden voor de opvang van recreanten. Er is nadrukkelijk extra recreatieruimte nodig om de groei van de stad Amersfoort (+10.000 woningen tot 2040) op te kunnen vangen. Tot slot kan een extra boost gegeven worden aan de VHR-opgave voor weidevogels in het open poldergebied en wordt ingezet op het Aanvalsplan Grutto.

B) Hollandsche IJssel

Het Hollandsche IJsselgebied tussen Achthoven-Oost en IJsselstein kenmerkt zich door een weidse ruimte in een dichtbebouwde nabije omgeving. Het plangebied bestrijkt ongeveer 400 ha. Grofweg loopt het gebied vanaf de dorpsrand van IJsselstein tot de Knollemanshoek (Hoogeboomsbrug N228). Ook het gebied Hollandsche IJssel kent een grote dynamiek. Het is benoemd als één van de grootste kansen voor het realiseren van bos in het Utrechts veenweidegebied. Ook is het als zoekgebied aangewezen voor regionale waterberging om piekbelasting op te vangen. En het is zoekgebied voor de NNN-opgave. In dit project fungeert het verbeteren en verleggen van de waterkering (realisatie 2024) aan de zuidoever (HDSR budget €1.06 miljoen) en aan de noordoever (HDSR budget €1,55 miljoen) als katalysator voor deze opgaven en wordt integraal gewerkt aan een zoveel mogelijk aaneengesloten groenblauwe zone die wordt verbonden met het groen en blauw in de omgeving en de aangrenzende woongebieden van IJsselstein, Nieuwegein, Montfoort en Utrecht. Zo worden de biodiversiteit, waterveiligheid en waterbeschikbaarheid vergroot, maar ook de natuurvriendelijke recreatiemogelijkheden.

C) Kromme Rijn Linielandschap

Het Kromme Rijn Linielandschap ten zuidoosten van de gemeente Utrecht is een uniek, omvangrijk en divers landschap van circa 4.000 ha met hoge cultuurhistorische, recreatieve en ecologische betekenis. Het is één van de vijf karakteristieke Utrechtse landschappen zoals omschreven in onze provinciale Omgevingsvisie (2021). Naast dit gebied bevindt zich Natura 2000 gebied, namelijk de landgoederen Kolland en Overlangbroek. Vanuit de VHR ligt hier een opgave voor open akkerland, er wordt gekeken naar nieuwe natuur binnen het NNN én buiten het NNN voor bijvoorbeeld (vochtige) bossen en vochtige schraalgraslanden, en houtige elementen. Het noordelijke deel van het gebied moet rekening houden met droogte en het robuuster maken van het watersysteem. Het zuidelijke deel kan mogelijk gebruikt worden voor het vasthouden van water. Ook hier staat het gebied onder druk van verstedelijkingsopgaven in en rondom het gebied en de toenemende behoefte aan recreatiemogelijkheden. In dit gebied liggen ook de UNESCO Werelderfgoederen Limes en Hollandse Waterlinies waar een goede combinatie gemaakt kan worden met de groenblauwe opgave. De koppeling met het natuurgebied Utrechtse Heuvelrug (een complementair maatregelpakket) is cruciaal.

D) Noorderpark

Het Noorderpark is een gebied met hoge natuurwaarden en landschappelijke kwaliteit en grotendeels in gebruik als natuurgebied en landbouwgebied. Het gebied raakt het N2000 gebied Oostelijke Vechtplassen, is onderdeel van het NNN en dient tevens als uitloopgebied voor de gemeenten Utrecht, De Bilt en Stichtse Vecht en is ook onderdeel van het Unesco Werelderfgoed Hollandse Waterlinies. Op de flanken van de Heuvelrug is het ook een belangrijk schakelgebied voor water, landbouw, natuur en recreatie tussen het lage westelijke veengebied, het Kromme Rijn Linielandschap en de Heuvelrug. Er zijn herstelmaatregelen Natura 2000 gebied Oostelijke Vechtplassen (op basis van NDA's) nodig, gericht op toename van bufferend grondwater, exotenbestrijding, rietontwikkeling en aanleg van pioniersmoerassen met slikkige zones. Hiervoor wordt naar het maatregelpakket Natuurdoelanalyse N2000-gebieden verwezen.

De Voorveldse Polder Oost, waar één van de maatregelen plaatsvindt, vormt een belangrijke schakel in het Natuur Netwerk Nederland (NNN) en een belangrijke

	<p>schakel in de verbinding met de Groene scheg Kromme Rijn Linielandschap. Het is onderdeel van de natte ecologische verbinding langs de westelijke flank van de Utrechtse Heuvelrug. Deze verbinding loopt van Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen via het Kromme Rijngebied naar Natura 2000-gebieden Kolland & Overlangbroek en Rijntakken. Daarnaast heeft het gebied een grote landschappelijke en cultuurhistorische waarde als onderdeel van UNESCO Werelderfgoed Hollandse Waterlinies en agrarisch cultuurlandschap. De openheid van het gebied en de bestaande en potentiële natuurwaarden zijn belangrijke kwaliteiten in de hoge dynamiek van de verstedelijking van de metropoolregio Utrecht.</p> <p>E) Provincie-breed onderdeel - levendige boerensloten Daarnaast zet dit pakket in op de groenblauwe dooradering van landbouwgebieden via de vele kilometers sloot in de provincie Utrecht, om de biodiversiteit te verhogen en de KRW doelen dichterbij te brengen. In het UPLG is opgenomen dat ecologisch beheer van sloten de standaard zou moeten zijn, als onderdeel van een ‘goede landbouwpraktijk’, om de KRW-doelen te kunnen halen. Sinds 2014 wordt in de provincie Utrecht door agrariërs, agrarische collectieven, waterschappen en provincie al ervaring opgedaan met ecologisch beheer van sloten via beheerpakketten zoals ‘natuurvriendelijk slootschonen’, botanisch randenbeheer en het krabbescheerpakket. Door sloten ecologisch te beheren nemen (bloeiende) water- en oeverplanten toe, wat voedsel, beschutting en een leefplaats biedt voor dieren, en is er minder uit- en afspoeling van nutriënten en eventuele gewasbeschermingsmiddelen.</p> <p>Ecologisch beheer van sloten en oevers wordt gestimuleerd via het ANLb, maar het beschikbare budget is daar nu de beperkende factor (boeren staan op wachtlijsten). In deze transitieperiode op weg naar een landelijke oplossing voor agrarisch natuurbeheer mét een goed verdienmodel, vragen wij ondersteuning voor een verdubbeling van dit beheer in onze sloten voor de resterende GLB-periode (voor 4 jaar). Er lijkt onder boeren veel draagvlak voor het realiseren van de blauwe dooradering via ecologisch beheer: het is een relatief eenvoudige ingreep met een groot effect. Veel agrariërs willen bijdragen aan verduurzaming als er een goede vergoeding tegenover staat. We voeren deze maatregel op om juist in deze transitiefase naar natuurinclusieve landbouw mét verdienmodel, de agrariërs die dat willen al daarin te ondersteunen.</p>
Eventueel ontbrekende informatie	<p>A) Zuidelijke Eemvallei In 2023 is een start gemaakt met het eerste ontwerp van de kansrijke projecten. Deze moeten nog verder worden uitgewerkt, samen met partijen uit het gebied, zoals Natuurmonumenten, waterschap en (agrarisch) ondernemers. De kennisinformatie is voldoende.</p> <p>B) Hollandsche IJssel In 2024 maken de gebiedspartijen een Ontwikkelperspectief met uitvoeringsagenda. Het verleggen van de kering en uitvoeren van het Masterplan Noordwesthoek zijn hierbij een gegeven. In het ontwerpproces kunnen kansen die zich voordoen ruimtelijk worden ingepast in de omgeving.</p> <p>C) Kromme Rijn Linielandschap In 2024 maken de provincie, vijf gemeenten en het waterschap een ontwikkelperspectief met uitvoeringsprogramma voor de komende 10 tot 15 jaar. Hierbij worden agrariërs en andere ondernemers, LTO, agrarische collectieven, terrein beherende organisaties en natuurorganisaties betrokken. Tegelijkertijd is ook al een start gemaakt met de verkenningsfase van kansrijke projecten voor de korte termijn.</p> <p>D) Noorderpark Voor het Noorderpark is er geen ontbrekende kennisinformatie om tot uitvoering over te gaan. Als onderdeel van het proces wordt er een verkenning naar kansen en</p>

	<p>mogelijkheden uitgevoerd. Voor de Voorveldse polder zal als eerste stap in het proces er hydrologisch en bodemonderzoek verricht worden.</p> <p>E) Levendige Boerensloten Niet van toepassing.</p>
Eventuele wijzigingen ten opzichte van gebiedsprogramma	Er zijn geen wijzigingen ten opzichte van het concept UPLG.
Meekoppelkansen en -doelen	<p>In de Handreiking voor de Gebiedsprogramma's NLPG is een aantal meekoppelkansen beschreven: het maatregelpakket draagt onder meer bij aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Groen in en om de stad via het samenwerkingsprogramma Groen Groeit Mee. Via het samenwerkingsprogramma Groen Groeit Mee zetten we in op het laten meegroeien van groen en blauw met de verstedelijking. De doelstellingen en ambities van het Nationaal Programma voor het Landelijk gebied en Utrechts Programma voor het Landelijk Gebied komen in grote mate overeen met de opgaven van Groen Groeit Mee, bijvoorbeeld via de inzet op groenblauwe dooradering van het landelijk gebied, nieuwe bossen en natuur, de wateropgaven en natuurinclusieve landbouw. Focus zit daarbij vanuit Groen Groeit Mee vooral op de stad-landrelatie. De Hollandsche IJssel, Kromme Rijn Linielandschap, Noorderpark en Zuidelijke Eemvallei liggen allen dichtbij stedelijke gebieden. In het UPLG zetten we in op het versterken van de groenblauwe en recreatieve structuren en linten die stad en land verbinden, passend bij het bodem- en watersysteem. Landschap en cultuurhistorie vormen hiervoor veelal de basis. Doel is om de groenblauwe dooradering van stedelijk en landelijk gebied beter op elkaar aan te sluiten en te versterken. We zetten ook in op het beleefbaar en toegankelijk maken van het groen voor de mens. Bij beleefbaar groen wordt rekening gehouden met rust voor mens en natuur en donkerte in het gebied. • Klimaatadaptatie: de groenblauwe maatregelen dragen hieraan bij; het gaat hier specifiek om het tegengaan van hittestress door bosaanleg en groenblauwe dooradering in de scheggen tussen stad en land, het tegengaan van verdroging en klimaatbestendig wonen. In dat kader zijn in de provincie 7 proefwijken aangewezen waar integraal wordt ingezet op klimaatadaptief wonen. Ook worden nog optimale combinaties gemaakt met waterberging en waterkwaliteit. In de waterbergingsgebieden wordt in combinatie met andere functies ruimte gemaakt voor de opvang van piekbuien. Ook wordt bijgedragen aan waterinfiltratie. • Maatregelen dragen ook bij aan een vitale bodem. • We zien ook meekoppelkansen voor de energietransitie, gezondheid bewoners, versterking kernkwaliteiten landschappen en cultuurhistorische waarden van de cultuurhistorische hoofdstructuur en de UNESCO Werelderfgoederen Hollandse Waterlinies en Limes. <p>Bij het meenemen van de meekoppelkansen moet uiteraard rekening worden gehouden met de impact op de doelen van het UPLG. Bij het meekoppelen van recreatie moet bijvoorbeeld rekening worden gehouden met een bepaalde rust en ruimte voor natuurwaarden.</p> <p>Per project en in de uitvoering zal gezocht worden naar de integraliteit om doelen te combineren en waar nodig cofinanciering te organiseren bij gebiedspartijen en andere programma's.</p>

3. Oplossingsrichtingen, doelbereik en (sociaaleconomische) effecten

<p>Maatregelen, instrumenten en output</p>	<p>De maatregelen, instrumenten en daarbij behorende output worden hieronder per deelgebied samengevat.</p> <p>Concreet leveren deze maatregelen de volgende output op:</p> <p>A) Zuidelijke Eemvallei</p> <table border="1" data-bbox="472 443 1415 1016"> <thead> <tr> <th>Maatregel</th> <th>Output</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1) Herstel erfbepanting en kleine houtige landschapselementen</td> <td>16,5 ha opgaande beplantingen</td> </tr> <tr> <td>2) Groenblauwe verbinding langs de Eem</td> <td>Natuurzone van gemiddeld 30m breed, totaal ca 10,6 ha incl. recreatie</td> </tr> <tr> <td>3) Groenblauwe verbinding Malewetering</td> <td>Ecologische inrichting langs de watergang van ca 14 ha</td> </tr> <tr> <td>4) Speelbos Grebbelinie langs de Eem</td> <td>Aanleg bos ca 2 ha met open stukjes kruidenrijk grasland, natuurvriendelijke oevers en waterberging</td> </tr> <tr> <td>5) Ecologische verbinding Coelhorst met stadspark Schothorst</td> <td>Groene verbindingzone van ca 8 ha met schuilmogelijkheden voor m.n. ree en haas. 100 m beter over een lengte van ca 1 km.</td> </tr> <tr> <td>6) Natuurvriendelijke oeverconstructie langs de Praamgracht</td> <td>5.010 m natuurvriendelijke oever aan weerszijden van de Praamgracht</td> </tr> <tr> <td>7) Maatregelen voor de otter</td> <td>1 otterpassage</td> </tr> </tbody> </table> <p>B) Hollandsche IJssel</p> <table border="1" data-bbox="472 1088 1415 1581"> <thead> <tr> <th>Maatregel</th> <th>Output</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>A1 Natte natuur buitendijks Zuidoever</td> <td>30 ha natuurkern NNN + 5.3 km NVO</td> </tr> <tr> <td>A2 Aanleg bos buitendijks zuidoever</td> <td>20,6 ha bos</td> </tr> <tr> <td>A3 Natte natuur buitendijks noordoever</td> <td>22 ha natuurkern NNN + 5.3 km NVO</td> </tr> <tr> <td>A4 Overstroombaar natuurbos</td> <td>22.5 ha natuurkern</td> </tr> <tr> <td>A5 Aanleg stroomdalnatuur</td> <td>3.9 ha natuurkern</td> </tr> <tr> <td>A6 Toevoegen beleefbaar bos</td> <td>40 ha bos cf. bossenstrategie</td> </tr> <tr> <td>A7 Extra waterberging combineren met natuur</td> <td>10 ha waterberging met natuur</td> </tr> <tr> <td>B1 Extra kansen Lek-Oudewater voor otterverbindingen en natuurvriendelijke oevers</td> <td>6.5 ha cf. VHR</td> </tr> <tr> <td>B2 Maatregelen voor de otter</td> <td>1 otterpassage</td> </tr> </tbody> </table> <p>C) Kromme Rijn Linielandschap</p> <table border="1" data-bbox="472 1653 1374 1982"> <thead> <tr> <th>Maatregel</th> <th>Output</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1) Nieuwe regionale natuurkern Odijk</td> <td>i) 18 ha nieuw bos ii) 3,5 km natuurvriendelijke oever iii) 6 ha groenblauwe dooradering</td> </tr> <tr> <td>2) Ecologische verbindingen, versterking rond Nieuw Wulven</td> <td>i) Bestaand bos van 110 hectare benutten voor waterberging en hydrologie natuur ii) Versterking bestaande natuur/verbetering watersysteem: 4 ha</td> </tr> </tbody> </table>	Maatregel	Output	1) Herstel erfbepanting en kleine houtige landschapselementen	16,5 ha opgaande beplantingen	2) Groenblauwe verbinding langs de Eem	Natuurzone van gemiddeld 30m breed, totaal ca 10,6 ha incl. recreatie	3) Groenblauwe verbinding Malewetering	Ecologische inrichting langs de watergang van ca 14 ha	4) Speelbos Grebbelinie langs de Eem	Aanleg bos ca 2 ha met open stukjes kruidenrijk grasland, natuurvriendelijke oevers en waterberging	5) Ecologische verbinding Coelhorst met stadspark Schothorst	Groene verbindingzone van ca 8 ha met schuilmogelijkheden voor m.n. ree en haas. 100 m beter over een lengte van ca 1 km.	6) Natuurvriendelijke oeverconstructie langs de Praamgracht	5.010 m natuurvriendelijke oever aan weerszijden van de Praamgracht	7) Maatregelen voor de otter	1 otterpassage	Maatregel	Output	A1 Natte natuur buitendijks Zuidoever	30 ha natuurkern NNN + 5.3 km NVO	A2 Aanleg bos buitendijks zuidoever	20,6 ha bos	A3 Natte natuur buitendijks noordoever	22 ha natuurkern NNN + 5.3 km NVO	A4 Overstroombaar natuurbos	22.5 ha natuurkern	A5 Aanleg stroomdalnatuur	3.9 ha natuurkern	A6 Toevoegen beleefbaar bos	40 ha bos cf. bossenstrategie	A7 Extra waterberging combineren met natuur	10 ha waterberging met natuur	B1 Extra kansen Lek-Oudewater voor otterverbindingen en natuurvriendelijke oevers	6.5 ha cf. VHR	B2 Maatregelen voor de otter	1 otterpassage	Maatregel	Output	1) Nieuwe regionale natuurkern Odijk	i) 18 ha nieuw bos ii) 3,5 km natuurvriendelijke oever iii) 6 ha groenblauwe dooradering	2) Ecologische verbindingen, versterking rond Nieuw Wulven	i) Bestaand bos van 110 hectare benutten voor waterberging en hydrologie natuur ii) Versterking bestaande natuur/verbetering watersysteem: 4 ha
Maatregel	Output																																										
1) Herstel erfbepanting en kleine houtige landschapselementen	16,5 ha opgaande beplantingen																																										
2) Groenblauwe verbinding langs de Eem	Natuurzone van gemiddeld 30m breed, totaal ca 10,6 ha incl. recreatie																																										
3) Groenblauwe verbinding Malewetering	Ecologische inrichting langs de watergang van ca 14 ha																																										
4) Speelbos Grebbelinie langs de Eem	Aanleg bos ca 2 ha met open stukjes kruidenrijk grasland, natuurvriendelijke oevers en waterberging																																										
5) Ecologische verbinding Coelhorst met stadspark Schothorst	Groene verbindingzone van ca 8 ha met schuilmogelijkheden voor m.n. ree en haas. 100 m beter over een lengte van ca 1 km.																																										
6) Natuurvriendelijke oeverconstructie langs de Praamgracht	5.010 m natuurvriendelijke oever aan weerszijden van de Praamgracht																																										
7) Maatregelen voor de otter	1 otterpassage																																										
Maatregel	Output																																										
A1 Natte natuur buitendijks Zuidoever	30 ha natuurkern NNN + 5.3 km NVO																																										
A2 Aanleg bos buitendijks zuidoever	20,6 ha bos																																										
A3 Natte natuur buitendijks noordoever	22 ha natuurkern NNN + 5.3 km NVO																																										
A4 Overstroombaar natuurbos	22.5 ha natuurkern																																										
A5 Aanleg stroomdalnatuur	3.9 ha natuurkern																																										
A6 Toevoegen beleefbaar bos	40 ha bos cf. bossenstrategie																																										
A7 Extra waterberging combineren met natuur	10 ha waterberging met natuur																																										
B1 Extra kansen Lek-Oudewater voor otterverbindingen en natuurvriendelijke oevers	6.5 ha cf. VHR																																										
B2 Maatregelen voor de otter	1 otterpassage																																										
Maatregel	Output																																										
1) Nieuwe regionale natuurkern Odijk	i) 18 ha nieuw bos ii) 3,5 km natuurvriendelijke oever iii) 6 ha groenblauwe dooradering																																										
2) Ecologische verbindingen, versterking rond Nieuw Wulven	i) Bestaand bos van 110 hectare benutten voor waterberging en hydrologie natuur ii) Versterking bestaande natuur/verbetering watersysteem: 4 ha																																										

		iii) 15 hectare nieuwe natuur/ groenblauwe dooradering/ 1-2 ha voedselbos
	3) Beleefbare groenblauwe dwarsverbindingen in Laagraven	3 hectare groenblauwe dooradering 1,1 km natuurvriendelijke oever
	4) Groenblauwe verbinding Kromme Rijn en maatregelen voor de otter langs de Kromme Rijn	1 otterpassage Andere maatregelen voor de otter/waterkwaliteit KRW
	5) Groene contouurgebieden – bestaand beleid rond Amelisweerd/ Bunnik/ Zeist	15 ha groene contour/ nieuwe natuur/ kwelnatuur/ nieuw bos/ groen blauwe dooradering
D) Noorderpark		
	Maatregel	Output
	1) Ecologische en recreatieve verbinding Zuilen – Maarsseveense Plassen - Gagelgebied	i) 54,7 hectare waar met andersoortige ANLb pakketten wordt gewerkt, o.a. t.b.v. water: hydrologie natuur en waterkwaliteit ii) 9,5 ha groenblauwe dooradering iii) 5 ha bos
	2) Nat bosgebied met struweel bij Gagelbos	30 ha nat bos
	3) Beleefbare groenblauwe dwarsverbindingen in Voorveldse Polder Oost a) Aanleg nieuwe kwelnatuur (NNN) b) Aanleg voedselbos en landschapselementen rondom depot c) aanleg natuurvriendelijke oever d) Aanleg groene dooradering centenlaantje	- 16 ha nieuwe NNN (kwel) natuur - 3 ha landschapselementen - 1,5 km natuurvriendelijke oever - 1 ha groene dooradering
E) Levendige Boerensloten		
	Maatregel	Output
	1) Ecologisch slootschonen	<ul style="list-style-type: none"> • 500 ha blauwe dooradering (0,63%) • Minder uit -en afspoeling nutriënten en evt. gewasbeschermingsmiddelen • Biodiverse, klimaatbestendige sloot en robuuste oever, minder afkalving en schade door kreeften • Lagere methaanuitstoot
	2) Botanisch randenbeheer	<ul style="list-style-type: none"> • 500 ha groene dooradering (0,63%) • Minder uit- en afspoeling nutriënten en evt. gewasbeschermingsmiddelen • Biodiverse, robuuste slootrand, minder afkalving en schade door kreeften
Daarnaast kunnen maatregelen bijdragen aan alternatieve verdienmodellen voor agrariërs, via o.a. groenblauwe diensten, verbrede landbouw waarbij o.a.		

	<p>neveninkomsten worden verdiend via recreatie activiteiten en verkoop van producten en andere productie, bijvoorbeeld via agroforestry en voedselbossen. Agroforestry wordt overigens gestimuleerd via het maatregelenpakket voor de landbouw. Uitdrukkelijk wordt gekeken naar modellen om, naast natuurontwikkeling, alternatieve of gecombineerde verdienmodellen op te zetten voor agrariërs. Dit stimuleert de realisatie en helpt om meer areaal te vergroenen in lijn met de doelstellingen van het NPLG en biedt nieuwe perspectieven in het buitengebied.</p>
<p>Doelbereik maatregelenpakket en in verhouding tot het gebiedsprogramma</p>	<p>Met dit maatregelenpakket wordt bijgedragen aan de volgende doelen van het (concept) Utrechts Programma Landelijk Gebied (zie blz. 15 concept-UPLG):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Het realiseren van het Natuurnetwerk Nederland (NNN): ongeveer 160 ha. In 2027 moet in de provincie Utrecht in totaal 1.570 ha functieverandering naar natuur plaatsvinden, en in totaal 4.264 hectare zijn ingericht voor natuur. ▪ Realisatie van VHR-(agrarische) natuur (met agrarisch natuurbeheer), biodiversiteit onder meer otter en weidevogels: ongeveer 95 ha. Dit draagt bij aan de gunstige staat van instandhouding via VHR. ▪ Realiseren doelstellingen strategisch bosbeleid: aanleggen van ongeveer 88 ha nieuw bos. Conform de Bossenstrategie moet in de provincie Utrecht 1.500 hectare nieuw bos worden aangelegd. ▪ Voor het realiseren van GBDA in het landelijk gebied (5% in 2030 en 10% in 2050) is onderstaand per gebied aangegeven hoe groot de bijdrage aan het doelbereik is in 2030. Daarnaast wordt via 1.000 ha ecologisch beheer van sloten en randen bijgedragen aan de GBDA. Een groot deel hiervan zal plaatsvinden in prioritair gebieden (vooral veenweidegebied), waar het doel is om in 2030 10% GBDA te hebben gerealiseerd. Het doelbereik via het ecologisch beheer van sloten en randen is dan 1,26 %. ▪ De bijdrage aan de koolstofvastlegging via de groene dooradering is, uitgaande van gemiddeld 9.1 ton CO₂ per hectare voor groene landschapselementen, tot een maximum van 400 ton CO₂ per hectare, wanneer het gaat om volgroeide bomen in bomenrijen, bosjes of houtwallen/houtsingels, circa 50 hectare x 400 ton CO₂ = 22.500 ton CO₂ op langere termijn. De bijdrage aan de koolstofvastlegging via nieuw bos, in dit maatregelenpakket vooral bos op rivierafzettingen zijnde, is circa 8 ton CO₂ per hectare per jaar. Bossen zijn voor lange tijd bedoeld. Over 100 jaar is dat om 88 hectare x 800 ton = 70.400 ton CO₂ vastlegging. ▪ Realisatie van de doelen uit de Kaderrichtlijn water; via blauwe dooradering, natuurvriendelijke oevers, beheer levendige boerensloten in provincie. Dit draagt bij aan de verbetering ecologische kwaliteit en reductie nutriënten (door inrichting en beheer) ter ondersteuning van een goede biologische toestand in de KRW-waterlichamen en 'doelen overig water' in de overige wateren. Ook wordt bijgedragen aan water vasthouden. ▪ Klimaatadaptatie: de groenblauwe maatregelen dragen o.a. bij aan het tegengaan hittestress en verdroging, waterberging piekbuien en water vasthouden. ▪ Verbeterde zoetwaterbeschikbaarheid: de Gekanaliseerde Hollandsche IJssel is een belangrijke aanvoerroute richting West-Nederland in tijden van droogte en maakt onderdeel uit van de Klimaatbestendige WaterAanvoer (KWA+). Bij uitbreiding van de Gekanaliseerde Hollandsche IJssel met een waterberging wordt de aanvoercapaciteit vergroot, wat gunstig is voor de zoetwaterbeschikbaarheid in West-Nederland. ▪ Hydrologische verbetering: met genoemde maatregelen bij Hollandsche IJssel wordt het hydrologische systeem verbeterd. Maatregelen betreffen natte natuur, en hebben allemaal een toename van het doorstroomprofiel tot gevolg, zowel in het boezemsysteem als in het poldersysteem. De Gekanaliseerde Hollandsche IJssel is een belangrijke afvoerroute voor de Lopikerwaard en een deel van het Oude Rijngebied. Door genoemde maatregelen kan meer water aan- en afgevoerd worden, waardoor dit deel van het watersysteem robuuster wordt. Bovendien

leveren deze maatregelen een verbetering van de ecologische situatie en de waterkwaliteit in het gebied.

Onderstaand wordt nader ingegaan op de bijdrage van de maatregelen in A – E aan het doelbereik NPLG.

A) Zuidelijke Eemvallei

Maatregel	Doelbereik NPLG
1) Herstel erfbeplanting en kleine houtige landschapselementen	- Natuur: areaal van 16,5 ha opgaande houtige beplantingen voor bossenstrategie - Klimaat: Landgebruik voor koolstofvastlegging
2) Groenblauwe verbinding langs de Eem	- Natuur: areaal van 10,6 ha o.a. ten behoeve van VHR-weidevogels
3) Groenblauwe verbinding Malewetering	- Natuur: Groenblauwe dooradering van 14 ha ecologische inrichting langs de watergang met een recreatieve verbinding
4) Speelbos Grebbelinie langs de Eem	- Natuur: 2.5 ha beleefbare groenblauwe dooradering
5) Ecologische verbinding Coelhorst met stadspark Schothorst	- Natuur: groenblauwe dooradering van 8 ha
6) Natuurvriendelijke oeverconstructie langs de Praamgracht	- Groenblauwe dooradering van 5.010 m natuurvriendelijke oever aan weerszijden
7) Maatregelen voor de otter	- Natuur: realiseren gunstige staat van instandhouding conform VHR
Totaal van alle maatregelen	Het doel is helft van opgave GBDA van 2050 in 2030 te bereiken. Voor dit gebied is de opgave voor 2030 2,63% GBDA. Met dit pakket halen we 1,87 %, dit is 70% van de opgave voor 2030.

B) Hollandsche IJssel

Maatregel	Doelbereik NPLG
A1 Aanleg natuurvriendelijke oeverconstructie	- Natuur: realiseren gunstige staat van instandhouding voor 30 ha conform VHR - Water: Hydrologie natuur
A2 Aanleg bos buitendijks zuidoever	- Natuur: areaal van 20,6 ha bos - Klimaat: landgebruik voor koolstofvastlegging
A3 Natte natuur buitendijks noordoever	- Natuur: areaal van 22 ha natuurkern NNN - Water: Hydrologie natuur
A4 Overstroombaar natuurbos	- Natuur: areaal van 22,5 ha natuurkern - Water: Hydrologie natuur
A5 Aanleg stroomdalnatuur	- Natuur: areaal van 3,9 ha natuurkern - Water: Hydrologie natuur
A6 Toevoegen beleefbaar bos	- Natuur: areaal van 40 ha bos conform bossenstrategie - Klimaat: landgebruik voor koolstofvastlegging
A7 Extra waterberging combineren met natuur	- Natuur: areaal van ongeveer 10 ha - Water: zoetwaterbeschikbaarheid
B1 Extra kansen Lek-Oudewater voor otterverbindingen en natuurvriendelijke oevers	- Natuur: realiseren gunstige staat van instandhouding voor 6,5 ha conform VHR - Water: Hydrologie natuur
B2 Maatregelen voor de otter: otterpassage	- Natuur: realiseren gunstige staat van instandhouding conform VHR

	Totaal van alle maatregelen	Het doel is helft van opgave GBDA van 2050 in 2030 te bereiken. Voor dit gebied is de opgave voor 2030 4,6% GBDA. Met dit pakket halen we 1,32 %, dit is 28% van de opgave voor 2030.
C) Kromme Rijn Linielandschap		
	Maatregel	Doelbereik NPLG
	1) Nieuwe regionale natuurkern	- Natuur: areaal van 18 ha nieuw bos grenzend aan NNN en cf. strategisch bosbeleid; realiseren groenblauwe dooradering van 3,5 km; 6 ha groenblauwe dooradering. - Water: Hydrologie natuur 3,5 km - Klimaat: Landgebruik voor koolstofvastlegging
	2) Ecologische verbindingen, versterking rond Nieuw Wulven	- Natuur: realisatie nieuwe (natte) natuur/ groenblauwe dooradering/ voedselbos van 15 ha en versterking bestaande natuur van 4 ha -Water: hydrologie natuur binnen bestaand bosgebied (deels NNN) van 110 ha en verbetering watersysteem incl. waterkwaliteit van 4 ha
	3) Beleefbare groenblauwe dwarsverbindingen in Laagraven	- Water: 1,1 km natuurvriendelijke oever langs KRW-lichaam - Natuur: Groenblauwe dooradering van 3 ha
	4) Groenblauwe verbinding Kromme Rijn en maatregelen voor de otter langs de Kromme Rijn	- Natuur: realiseren gunstige staat van instandhouding conform VHR
	5) Groene contourgebieden – bestaand beleid rond Amelisweerd/ Bunnik/ Zeist	- Natuur: realisatie nieuwe (kwel)natuur, groene contour, nieuw bos op 10 ha - Klimaat: Landgebruik voor koolstofvastlegging
	Totaal van alle maatregelen	Het doel is helft van opgave GBDA van 2050 in 2030 te bereiken. Voor dit gebied is de opgave voor 2030 3,01% GBDA. Met dit pakket halen we 0,39 %, dit is 12% van de opgave voor 2030.
D) Noorderpark		
	Maatregel	Doelbereik NPLG
	1) Ecologische en recreatieve verbinding Zuilen – Maarsseveense Plassen– Gagelgebied	- Natuur: Groenblauwe dooradering van 9,5 ha - 54,7 hectare waar met andersoortige ANLb pakketten wordt gewerkt, o.a. t.b.v. water: hydrologie natuur en waterkwaliteit - 5 hectare bos
	2) Nat bosgebied met struweel bij Gagelbos	- Natuur: areaal van 30 ha - Klimaat: landgebruik voor koolstofvastlegging
	3) Beleefbare groenblauwe dwarsverbindingen in Voorveldse Polder Oost a) Aanleg nieuwe kwelnatuur (NNN) b) Aanleg voedselbos en landschapselementen rondom depot	a. Natuur: aanleg 16 ha nieuwe kwelnatuur (NNN) b. Natuur: areaal van 3 ha opgaande houtige beplanting voor bossenstrategie Klimaat landgebruik voor koolstofvastlegging

c) Aanleg natuurvriendelijke oever	c. Natuur: realiseren groenblauwe dooradering van 1,5 km aan weerszijden Water: Hydrologie natuur
d) Aanleg groene dooradering centenlaantje	d. Natuur: 1 ha groene dooradering
Totaal van alle maatregelen	Het doel is helft van opgave GBDA van 2050 in 2030 te bereiken. Voor dit gebied is de opgave voor 2030 3,3% GBDA. Met dit pakket halen we 0,79 %, dit is 23% van de opgave voor 2030.

E) Levendige Boerensloten

Maatregel	Doelbereik NPLG
1) Ecologisch slootschonen	- Natuur: 500 ha blauwe dooradering (0,63%) - Water: verminderde uit- en afspoeling van nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen naar grond- en oppervlaktewater cf. KRW
2) Botanisch randenbeheer	- Natuur: 500 ha groene dooradering (0,63%) - Water: verminderde uit- en afspoeling van nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen naar grond- en oppervlaktewater cf. KRW

Ook wordt via dit maatregelenpakket een bijdrage geleverd aan de transitie naar een circulaire, natuurinclusieve en klimaatneutrale landbouw met perspectief. Verbrede landbouw, groenblauwe diensten etc. worden indirect gestimuleerd door de maatregelen uit dit pakket. Neveninkomsten kunnen onder meer verdiend worden via recreatie activiteiten en verkoop van producten en andere productie, bijvoorbeeld via agroforestry en voedselbossen. In combinatie met het landbouwpakket wordt ingezet op voorbeeldbedrijven die zich natuurinclusief ontwikkelen met behulp van de instrumenten voor groenblauwe dooradering en verbetering van het verdienmodel. Als ondernemers kansen zien in de aanleg en beheer van landschapselementen dan zal dat de haalbaarheid van de NPLG doelstelling vergroten. Hiermee realiseren we de doelstelling uit de provinciale Bossenstrategie van 300ha agroforestry en 70ha voedselbos.

De maatregelen hebben geen of beperkte gunstige effecten op de andere NPLG-doelen, zoals:

- Reductie van de emissie stikstof uit de landbouw van 46% in 2030 t.o.v. referentiejaar 2013, d.w.z. een totale reductie van 5098 naar 2359 Kton
- Reductie uitstoot broeikasgassen uit veenbodems (met de nieuwste rekenmethode is dat in 2030 een reductie van 0,09 Mton CO₂eq/jaar (was eerst 0.12).

Naast de kwantitatieve bijdrage kunnen we met dit maatregelenpakket aan oplossingen werken, zichtbaar worden in de praktijk, proefondervindelijk met partners in gebieden ervaren wat wel en niet werkt. We zetten dan ook een monitoring en evaluatie op die ons helpt resultaten bij te houden, de bijdrage aan het doelbereik in beeld te brengen, impact te vergroten en waar nodig bij te sturen. Ten behoeve van de maatregelenpakketten zelf en nog meer ter lering voor de uitvoering van het NPLG in de volle breedte vanaf 2024.

Afwentelrisico's

Door diverse maatregelen, zoals nieuw natuurbos, zal grond uit agrarische productie worden gehaald. Een deel van de grond is al in eigendom van overheden en terrein

	<p>beherende organisaties. Een groot deel van de maatregelen gaan over groenblauwe dooradering. Hiervoor kan grond in eigendom van agrariërs blijven. De negatieve effecten dienen zoveel mogelijk gecompenseerd en gemitigeerd worden. O.a. de langjarige en voldoende beheervergoedingen bij groenblauwe diensten zijn hierbij een aandachtspunt. Dit geldt overigens niet alleen voor de agrariërs, maar ook voor andere terrein beherende organisaties en overheden.</p> <p>Wat betreft het afwentelrisico bij functieverandering naar o.a. nieuw natuurbos zal de milieudruk op de resterende landbouwgronden naar alle waarschijnlijkheid niet toenemen. Via de LBV-regelingen, aankopen door de provincie en door extensivering in overgangsgebieden zullen productierechten uit de markt worden genomen waardoor de verwachting is dat de totale milieudruk van de landbouw zal dalen. Daarnaast zetten provincies en Rijk in kader van het Convenant Emissiearme Landbouw o.a. in op mestbewerking en -verwerking.</p> <p>Wat betreft groenblauwe dooradering: dit beschouwen we niet als afwenteling maar juist als noodzakelijk om een natuurinclusieve en/of regeneratieve landbouw te bewerkstelligen.</p>
<p>Sociaaleconomische en neveneffecten</p>	<p>Dit maatregelpakket raakt aan sociaaleconomische factoren. Over het algemeen zullen de maatregelen leiden tot een betere leefbaarheid, beter milieu en prettigere leefomgeving.</p> <p>Dit maatregelpakket kan impact hebben voor de agrariërs in de gebieden. Hierop wordt onder 'Afwentelrisico's' nader ingegaan. Landbouworganisaties en agrariërs in de gebieden worden uiteraard betrokken bij de gebiedsprocessen voor A – E.</p> <p>De maatregelen dragen bij aan een leefomgeving die uitnodigt tot bewegen voor omwonenden en recreanten. Bovendien dragen diverse maatregelen bij aan het tegengaan van hittestress en verkoeling. Uit de Gezondheidsatlas van het RIVM blijkt dat er grote gezondheidsverschillen zijn tussen wijken in de provincie Utrecht. O.a. de wijk Overvecht in de stad Utrecht scoort laag. Maatregelen in het aangrenzende Noorderpark kunnen positief effect hebben op de gezondheid van de inwoners.</p> <p>Uit de monitor Brede Welvaart blijkt dat in de Regio Utrecht het aantal vierkante meters groen per inwoner ondermaats is en de trend is dalende, zeker in het westelijk deel van de provincie Utrecht en het verstedelijkte gebied in en rond de stad Utrecht. Voor een groene en gezonde groei van de provincie Utrecht is meer en ook beter recreatief groen nodig. Het maatregelpakket draagt hieraan bij via meer groen en een betere verbinding tussen stad en buitengebied. Meer groen in de stad en een betere verbinding tussen stedelijk groen en het groen in de omgeving bieden concrete mogelijkheden voor een gezonder (stedelijk) leven.</p> <p>De maatregelen dragen bovendien bij aan de vergroting van de landschappelijke kwaliteit, o.a. door de groenblauwe dooradering. Bij de maatregelen wordt rekening gehouden met de kernkwaliteiten van het landschap en de cultuurhistorische hoofdstructuur.</p>
<p>Onderbouwing keuze</p>	<p>Instrumentarium en onderbouwing zijn opgenomen in het UPLG. Het zal een combinatie zijn van de volgende zaken:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Instrumenten en regelingen om de transitie van de landbouwbedrijven te ondersteunen • Generieke normering voor grondgebondenheid • Instrumenten en regelingen in relatie tot grond • Beloningssystemen voor ecosysteemdiensten • Instrumenten en regelingen om natuurherstel te ondersteunen • Inrichting

	<ul style="list-style-type: none"> • Ruimtelijk en juridisch instrumentarium • Kennisontwikkeling en kennisdeling. <p>Op voorhand is er geen reden om bepaald instrumentarium uit te sluiten. Het kader vanuit het Rijk is nog niet gereed, de gebiedsprocessen zijn complex. Er zal dus met name geschakeld moeten worden vanuit bovenstaand menu om oplossingen te vinden die passend zijn. Gebiedsgericht betekent integraal werken; voorkomen moet worden dat met eenzijdige maatregelen een waterbed ontstaat en nieuwe externaliteiten ontstaan. Ook zal veel aandacht uitgaan naar de bestendigheid van de maatregelen, zodat uiteindelijk een gezonde balans ontstaat tussen economie en ecologie die naar de toekomst toe zo veel mogelijk onafhankelijk wordt gemaakt van permanente bekostiging vanuit de overheid. Er zal dan ook extra aandacht gaan naar structuren die cofinanciering prikkelen vanuit private zijde. Denk aan ontwikkelaars of recreatieondernemers die profiteren van de kwalitatieve verbetering van de omgeving.</p> <p>Tot slot zal er in het kader van het UPLG een Sociaal Economische Impact Analyse (SEIA) plaatsvinden. Voor verdere toelichting hierop zie concept UPLG-hoofdstuk 10.</p>
--	---

4. Besluitvorming en betrokken partijen

<p>Beschrijving partijen, rollen en verantwoordelijkheden</p>	<p>De Provincie Utrecht is in alle gevallen van projectontwikkeling: aanjager, initiator, figuurlijk verbinder (mensen en organisaties), fysiek verbinder (gebieden) en afhankelijk van de projectcontext bevoegd gezag, vergunningverlener, ontwikkelaar of exploitant (dan wel opdrachtgever daarvan). De provincie Utrecht bekostigt met hulp van de Rijksmiddelen aangevuld met andere middelen (koppelkansen, projectelementen waar andere budgetten voor zijn) de (deel-) projecten. De uiteindelijke implementatie zal veelal liggen bij een samenwerking van gebiedspartijen, publiek en privaat. Vanuit de overheid zal typisch de gemeente of het waterschap de grootste betrokkenheid hebben bij de materie. De provincie zal vooral in de lead blijven bij verbindende processen maar naarmate projecten richting realisatie gaan meer op afstand staan.</p> <p>Hieronder een weergave van de per projectgebied betrokken partijen en (cursief) informatie over specifieke voortgang. Het algemeen kader voor projectontwikkeling en besluitvorming wordt in navolgende paragraaf gepresenteerd.</p> <p style="text-align: center;">A) Zuidelijke Eemvallei</p> <p>Provincie Utrecht Gemeenten: Amersfoort (trekker), Soest en Baarn Waterschap Vallei & Veluwe In de uitvoering worden belanghebbenden betrokken, waaronder grondeigenaren, natuur- en landbouworganisaties <i>Project bevindt zich in de initiatieffase, er zijn nog geen overeenkomsten of harde bestuurlijke afspraken maar wel een startende gebiedssamenwerking. Een samenwerkingsovereenkomst is in de maak.</i></p> <p style="text-align: center;">B) Hollandsche IJssel</p> <p>Provincie Utrecht Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (projectleider) Gemeenten IJsselstein, Utrecht, Nieuwegein en Montfoort Staatsbosbeheer In de uitvoering worden belanghebbenden betrokken, waaronder potentiële initiatiefnemers (ondernemers) en grondeigenaren. <i>Het waterschap neemt dit jaar de investeringsbesluiten met het oog op het voldoen aan de wettelijke eisen voor hoogwaterbescherming. Het plan van aanpak is gereed, de</i></p>
---	---

samenwerkingsovereenkomst tussen bovengenoemde partijen is getekend. De opties voor groenblauwe dooradering en natuuroevers liggen op tafel. Snelheid is mogelijk o.b.v. zekerheid omtrent in te zetten Rijksmiddelen.

C) Kromme Rijn Linielandschap

Provincie Utrecht

Gemeenten: Bunnik, Houten, Nieuwegein, Utrecht en Zeist

Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden

Bovenstaande organisaties hebben op 20 december jl. een samenwerkingsovereenkomst voor de gebiedsgerichte aanpak getekend. Ook de grootste grondeigenaren en stakeholders in het gebied (zoals Utrechts Landschap, Staatsbosbeheer en de agrarische sector, andere ondernemers, en aangrenzende gemeenten) doen actief mee in de samenwerking waarvan de eerste participatiebijeenkomsten in februari 2024 hebben plaatsgevonden.

D) Noorderpark

Noorderpark

Provincie Utrecht

Gemeenten: Utrecht, Stichtse Vecht en de Bilt. Staatsbosbeheer en lokale eigenaren nemen deel. Trekkerschap mogelijk bij gemeente Stichtse Vecht.

Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden.

Project bevindt zich in de initiatieffase. Vanuit de drie betrokken gemeenten is er grote interesse om aan de slag te gaan. Provincie start binnenkort met een verkenner om het project met betrokken partijen verder vorm te geven.

Voor de groenblauwe dwarsverbinding in Voorveldse Polder Oost:

Provincie Utrecht (Projectleider)

Gemeente De Bilt

Het Utrechts Landschap

Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden.

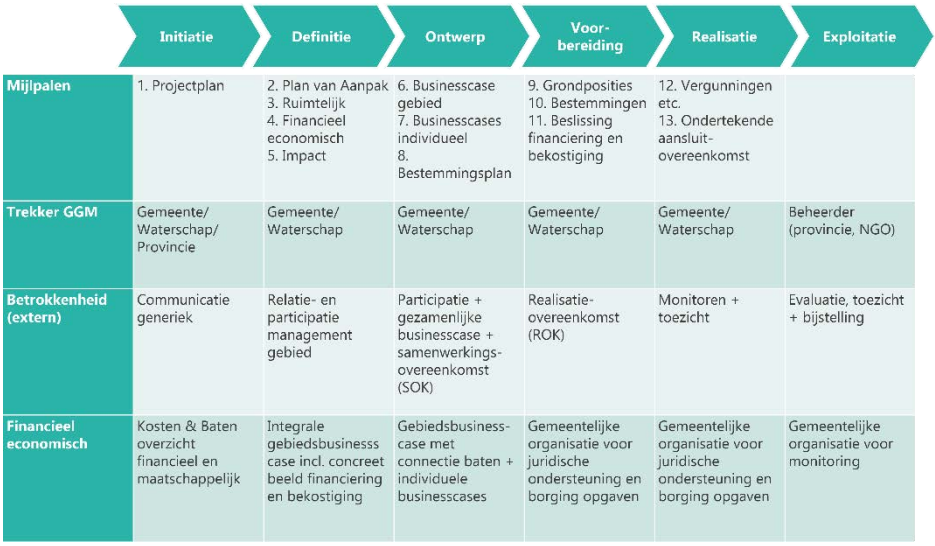
Het Toekomstbeeld uit het Gebiedsplan Voorveldse Polder is verder in participatie met Agrarische natuurvereniging landschap Noorderpark en omstreken, BENG, Dassenwerkgroep Utrecht, Gemeente De Bilt, Groenekans landschap, Historische Kring d'Oude School, IVN, LTO Noord-West Utrecht, Omwonenden Voorveldse Polder, Stichting Bilts Heerlijk, Vogelwacht Utrecht, Werkgroep Sandwijck gemaakt.

E) Levendige Boerensloten

De uitvoering ligt bij de agrariërs, die hiervoor contracten afsluiten met de agrarische collectieven. De agrarische collectieven in de provincie Utrecht begeleiden de uitvoering. Zij sluiten de contracten af en organiseren begeleiding, toezicht en beheermonitoring, zoals ze dit ook met de lopende contracten doen. Dit zijn: BoerenNatuur Rijn Vecht en Venen, Collectief Hollandse Venen, Vereniging Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer Rijn & Gouwe Wiericke, Collectief Lopikerwaard, BoerenNatuur Utrecht Oost, Collectief Eemland en Collectief Alblasserwaard/Vijfheerenlanden.

De provincie doet een openstelling en beschikt de middelen op basis van de gebiedsplannen van de collectieven. Deze beschikking is de overeenkomst. Voorafgaand aan deze indiening is een inventarisatie gedaan bij de collectieven en er is grote interesse voor een uitbreiding. Daarom is een verdubbeling van de huidige inzet realistisch te noemen.

De waterschappen zorgen voor de monitoring van de resultaten (door onderzoeksinstituut Aquon), ondersteuning van de beheermonitoring en kennisdeling door de collectieven. De waterschappen zijn: Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, Waterschap Amstel, Gooi en Vecht, Waterschap Vallei & Veluwe, Waterschap Rivierenland.

<p>Procedures en besluitvorming</p>	<p>De algemene benaderingswijze van initiatief tot en met realisatie is hieronder weergegeven. Specifieke informatie per (deel) project maakt onderdeel uit van de Plannen van Aanpak van de respectievelijke gebieden. De voorbereidingen zijn in volle gang in alle gebieden.</p> <p>Hieronder een schematisch overzicht van de stappen dit van initiatie tot en met beheer en exploitatie worden gezet inclusief de te ondernemen stappen in relatie tot ruimtelijk instrumentarium, grondposities, businesscases, vergunningstrajecten etc. Door de bevestiging van de beschikbaarheid van de middelen in het kader van onderhavig maatregelpakket kan draagvlak worden gevonden en kunnen concrete afspraken worden gemaakt.</p> <table border="1" data-bbox="478 577 1417 1120"> <thead> <tr> <th></th> <th>Initiatie</th> <th>Definitie</th> <th>Ontwerp</th> <th>Voorbereiding</th> <th>Realisatie</th> <th>Exploitatie</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Mijlpalen</td> <td>1. Projectplan</td> <td>2. Plan van Aanpak 3. Ruimtelijk 4. Financieel economisch 5. Impact</td> <td>6. Businesscase gebied 7. Businesscases individueel 8. Bestemmingsplan</td> <td>9. Grondposities 10. Bestemmingen 11. Beslissing financiering en bekostiging</td> <td>12. Vergunningen etc. 13. Ondertekende aansluit-overeenkomst</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Trekker GGM</td> <td>Gemeente/ Waterschap/ Provincie</td> <td>Gemeente/ Waterschap</td> <td>Gemeente/ Waterschap</td> <td>Gemeente/ Waterschap</td> <td>Gemeente/ Waterschap</td> <td>Beheerder (provincie, NGO)</td> </tr> <tr> <td>Betrokkenheid (extern)</td> <td>Communicatie generiek</td> <td>Relatie- en participatie management gebied</td> <td>Participatie + gezamenlijke businesscase + samenwerkings-overeenkomst (SOK)</td> <td>Realisatie-overeenkomst (ROK)</td> <td>Monitoren + toezicht</td> <td>Evaluatie, toezicht + bijstelling</td> </tr> <tr> <td>Financieel economisch</td> <td>Kosten & Baten overzicht financieel en maatschappelijk</td> <td>Integrale gebiedsbusiness case incl. concreet beeld financiering en bekostiging</td> <td>Gebiedsbusinesscase met connectie baten + individuele businesscases</td> <td>Gemeentelijke organisatie voor juridische ondersteuning en borging opgaven</td> <td>Gemeentelijke organisatie voor juridische ondersteuning en borging opgaven</td> <td>Gemeentelijke organisatie voor monitoring</td> </tr> </tbody> </table>		Initiatie	Definitie	Ontwerp	Voorbereiding	Realisatie	Exploitatie	Mijlpalen	1. Projectplan	2. Plan van Aanpak 3. Ruimtelijk 4. Financieel economisch 5. Impact	6. Businesscase gebied 7. Businesscases individueel 8. Bestemmingsplan	9. Grondposities 10. Bestemmingen 11. Beslissing financiering en bekostiging	12. Vergunningen etc. 13. Ondertekende aansluit-overeenkomst		Trekker GGM	Gemeente/ Waterschap/ Provincie	Gemeente/ Waterschap	Gemeente/ Waterschap	Gemeente/ Waterschap	Gemeente/ Waterschap	Beheerder (provincie, NGO)	Betrokkenheid (extern)	Communicatie generiek	Relatie- en participatie management gebied	Participatie + gezamenlijke businesscase + samenwerkings-overeenkomst (SOK)	Realisatie-overeenkomst (ROK)	Monitoren + toezicht	Evaluatie, toezicht + bijstelling	Financieel economisch	Kosten & Baten overzicht financieel en maatschappelijk	Integrale gebiedsbusiness case incl. concreet beeld financiering en bekostiging	Gebiedsbusinesscase met connectie baten + individuele businesscases	Gemeentelijke organisatie voor juridische ondersteuning en borging opgaven	Gemeentelijke organisatie voor juridische ondersteuning en borging opgaven	Gemeentelijke organisatie voor monitoring
	Initiatie	Definitie	Ontwerp	Voorbereiding	Realisatie	Exploitatie																														
Mijlpalen	1. Projectplan	2. Plan van Aanpak 3. Ruimtelijk 4. Financieel economisch 5. Impact	6. Businesscase gebied 7. Businesscases individueel 8. Bestemmingsplan	9. Grondposities 10. Bestemmingen 11. Beslissing financiering en bekostiging	12. Vergunningen etc. 13. Ondertekende aansluit-overeenkomst																															
Trekker GGM	Gemeente/ Waterschap/ Provincie	Gemeente/ Waterschap	Gemeente/ Waterschap	Gemeente/ Waterschap	Gemeente/ Waterschap	Beheerder (provincie, NGO)																														
Betrokkenheid (extern)	Communicatie generiek	Relatie- en participatie management gebied	Participatie + gezamenlijke businesscase + samenwerkings-overeenkomst (SOK)	Realisatie-overeenkomst (ROK)	Monitoren + toezicht	Evaluatie, toezicht + bijstelling																														
Financieel economisch	Kosten & Baten overzicht financieel en maatschappelijk	Integrale gebiedsbusiness case incl. concreet beeld financiering en bekostiging	Gebiedsbusinesscase met connectie baten + individuele businesscases	Gemeentelijke organisatie voor juridische ondersteuning en borging opgaven	Gemeentelijke organisatie voor juridische ondersteuning en borging opgaven	Gemeentelijke organisatie voor monitoring																														
<p>Participatie en betrokkenheid democratische vertegenwoordigingen</p>	<p>De algemene aanpak van het gebiedsgericht werken is hiervoor geschetst en nader uitgewerkt in het UPLG. Concretisering van het omgevingsmanagement is onderdeel van de respectievelijke plannen van aanpak en intentieovereenkomsten. Kern is dat er gebiedsgericht zal worden gewerkt, met grondeigenaren en andere stakeholders. Onder het kopje 'Deelnemende partijen' wordt hier voor A – E nader op ingegaan. Decentrale overheden zullen hun inzet afstemmen en per projectfase aanwijzen wie de lead heeft vanuit het openbaar bestuur. De inzet van middelen moet ten alle tijden democratisch gelegitimeerd zijn. De gebieden zullen ook van elkaar leren in aanpak, kennis uitwisselen en specialismen (juridisch, ecologisch, technisch) delen. Transparantie en vertrouwen naar de omgeving staat voorop in combinatie met het vermogen om tot realisatie over te gaan.</p>																																			

5. Financiën en risico's

<p>Onderbouwing rijksbijdrage</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Een rijksbijdrage kan dienen als multiplier op regionale investeringen. Er ligt een grote (integrale) financieringsvraag. Op dit moment zijn er (nog) onvoldoende (rijks)middelen om te investeren in voorgenomen maatregelen, om integraal uitvoering te geven aan de gebiedsontwikkeling. Ook voor de instandhouding van de bestaande voorzieningen (beheer) zijn er tekorten op regionale middelen. • Dit terwijl voor de financiering van deze maatregelen een belangrijke rol is weggelegd voor de overheid, met name vanwege het feit dat het publieke of quasi-publieke doelen dient. • Er liggen veel kansen in de gebieden en er zijn veel wensen, maar (deels) directe harde opgaven die ook dekking hebben. Door het realiseren van dit project, alle kansen en middelen bij elkaar brengen, kunnen wel veel
-----------------------------------	---

	<p>opgaven in samenhang verwezenlijkt worden. Zonder financiële impuls is de kans groot dat het bij ideeën blijft.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wachten is kostbaar, er worden investeringen gedaan met negatieve impact, kosten van herstel en uitvoering nemen toe. • De Provincie Utrecht zet eigen bekostiging vanuit aanpalende beleidsterreinen in, maakt gebruik van andere (Rijks-) fondsen zoals deze beschikbaar zijn of komen (klimaat, landbouw, infrastructuur) en brengt op dit moment in kaart op welke wijze projecten bij planontwikkeling en uitrol gebruik kunnen maken van EU-subsidies. Zo heeft de inzet van middelen uit de Rijksmiddelen een maximaal effect • Specifieke recreatieve voorzieningen (zoals meubilair, bewegwijzering) worden complementair bekostigd (overheden) en gefinancierd (privaat) • Provincie en gemeenten zullen waar mogelijk private partijen met een direct belang in de groene kwaliteitssprong met hulp van de middelen bewegen tot financiering van meekoppelkansen.
Kostenraming	<p>Er is een kostenraming gemaakt en er is maximaal gewerkt volgens de P*Q systematiek. Bij aankoop van gronden zal er gezien de voorgenomen bestemmingen sprake zijn van forse afwaardering. Voorgelegd wordt om eventuele meevallers op dit vlak als risicoreservering te gebruiken. De beheerkosten zijn per jaar gespecificeerd.</p> <p>Zie bijlage 1.1 voor de kostenraming.</p>
Dekkingsvoorstel	<p>De afspraak met het Rijk is gemaakt dat posten die (alsnog) een andere dekking kunnen vinden vanuit het Rijk worden geïnventariseerd. De opgevoerde kosten omvatten echter voor zover nu overzien kan worden in beginsel geen posten waar alternatieve dekking voor is. In daadwerkelijke investering en verantwoording zal geborgd worden dat middelen alleen hun weg vinden voor doeleinden die betrekking hebben op het NPLG. Complementaire middelen (recreatieve voorzieningen, andere regelingen) worden aanvullend ingezet.</p> <p>In de tekst is aangegeven wat de benadering is voor cofinanciering en ook hefboomen richting private financiering. Deze worden in respectievelijke overeenkomsten gespecificeerd en kunnen te zijner tijd worden overlegd. Zoals in het kader van het UPLG aangegeven omvatten de benodigde investeringen in de provincie Utrecht beschikbare middelen die aanzienlijk hoger zijn dan wat thans voorligt. Daarmee is het in het belang van decentrale overheden om een maximale hefboom op inzet van middelen te creëren.</p>
Risico's en beheersmaatregelen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Er is grond nodig voor de groene/ verbindende elementen. Voor een deel kunnen eigenaren wellicht zelf maatregelen realiseren mits ze geld krijgen. Voor een (groot) deel gaat het over een andere inrichting en over aankoop van gronden. In een krappe markt waarbij de overheid veel vraagt van de agrarische sector (extensiveren, bufferstroken, afbouw derogatie etc.) is grond essentieel. Dit vereist heldere en uitnodigende participatie en voldoende mogelijkheden voor die eigenaren in regelgeving en financiële instrumenten; een portefeuille van projecten in de pijplijn zodat eventuele vertraging op locaties kan worden gecompenseerd met versnelling op andere projecten. 2. Ontbreken instrumenten en beheergelden: ontwikkelen van instrumenten (juridisch, financieel, ruimtelijk) vergt (te veel) tijd maar zijn op dit moment nog niet voldoende voorhanden. Vereist inzet van Rijk en betrokken overheden, gesprekken hierover lopen al in bredere zin; werken aan alternatieve verdienmogelijkheden en hier ook bestuurlijk ruimte voor scheppen.

	<p>3. Doorlooptijd planfase is te lang: om de verschillende overheden en grondeigenaren op een lijn te krijgen is nog tijd nodig. Daarna komt dan nog de voorbereiding van de uitvoering voordat er daadwerkelijk gerealiseerd kan worden. Vereist goede processturing; portefeuille van projecten; transparantie en intensieve samenwerking (intern afstemmen) overheden. Sinds juli 2023 (eerste voorstel maatregelenpakket 1) is er overigens al een flinke slag gemaakt.</p>
--	--

6. Aanpak met planning en mijlpalen

Aanpak	<p>A) Zuidelijke Eemvallei Voor verschillende maatregelen is de verkenningsfase afgerond en kan worden gestart met de planuitwerking. Tijdens deze fase wordt participatie met partijen opgepakt. Voor andere maatregelen dient nog verkend te worden in hoeverre er sprake dient te zijn van grondaankoop of grondruil of dat particuliere grondeigenaren bereid zijn tot medewerking op hun grond.</p> <p>Het maatregelenpakket vormt een onderdeel van de startende gebiedssamenwerking binnen het voorbeeldgebied van Groen Groeit Mee. Monitoring vindt plaats binnen de Ambtelijke werkgroep en vervolgens Stuurgroep van de samenwerking Zuidelijke Eemvallei.</p> <p>B) Hollandsche IJssel In het deelgebied Hollandsche IJssel zal onder voorbehoud van de middelen in 2024 gestart worden met het proces van het opstellen van een ontwikkelperspectief, ook wel de planuitwerking. Tijdens dit proces is er aandacht voor participatie van partijen en bewoners uit de omgeving. Vanaf 2025 – 2030 worden de plannen (verlegging dijk en inrichting groen) gerealiseerd. Vanaf 2030 start de fase van beheer. De plannen in Hollandsche IJssel zijn vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst. Onderdeel van deze overeenkomst is stuurgroep overleggen. Tijdens deze overleggen zal er monitoring plaatsvinden op de voortgang van uitvoering.</p> <p>C) Kromme Rijn Linielandschap In dit gebied hebben de verschillende maatregelen een verschillende status. Voor een belangrijk deel van de maatregelen geldt dat in 2024 of 2025 de verkenningsfase is afgerond en over kan worden gegaan tot planfase, en realisatie in 2026 of 2027 kan plaatsvinden. Bij complexe combinaties van deelopgaven (zoals in deelgebied Zeist), waarbij medewerking van particuliere grondeigenaren en/of grondruil/grondaankoop nodig is, is de periode t/m 2026/2027 nodig voor de verkennings- en planfase. Bij deze opgaven geldt dat kleinere deelmaatregelen wel al in 2026 of uiterlijk 2027 kunnen worden gerealiseerd.</p> <p>D) Noorderpark Het project bevindt zich nu in de initiatiefase. In 2024 wordt er verder aan het plan gewerkt middels participatie. In 2025 wordt er gewerkt aan het ontwerp van de inrichting, waarna in 2026 en verder overgegaan kan worden tot realisatie. Specifiek voor de maatregel in de Voorveldse Polder is de planning als volgt: De provincie trekt dit project van initiatief tot en met de uitvoering. Dit behelst het technische deel (ontwerp), maar ook de afstemming met partners (omgevingsmanagement) en de communicatie. Het proces is opgeknipt in verschillende fasen, waarbij we met onze partners steeds een fase afsluiten door een tussenproduct (scopebeschrijving, schetsontwerp, enz.) te accorderen. Het opstellen van het technisch ontwerp en benodigde onderzoeken worden zoveel mogelijk bij een adviesbureau neergelegd. Voor de monitoring van het project wordt een</p>
--------	--

	<p>Voortgangsrapportage Tool gebruikt. Hierin worden planning, financiën en resultaten gemonitord en maandelijks geüpdatet.</p> <p>E) Provincie breed onderdeel - Levendige Boerenloten</p> <p>Onder voorbehoud van de middelen kan de provincie een openstelling doen van de ANLb-regeling (pakket Water), waarvoor de agrarische collectieven een aanvraag kunnen doen. De vaststelling is eind 2024. De agrarische collectieven sluiten beheercontracten met deelnemende agrariërs, die dan van 2025-2028 via het collectief een vergoeding krijgen voor het ecologisch beheer.</p>
<p>Planning met mijlpalen en afronding</p>	<p>In het kader van de formulering van dit maatregelpakket zijn (deel-)projecten opgevoerd die in principe in 2026 gerealiseerd kunnen zijn, of daarna, maar dan wel financieel verplicht zijn en ook reeds vordering hebben doorlopen in de initiële fase. De globale planning zien wij als volgt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • (Concept-) Projectplan (loopt) • Toekenning Rijksmiddelen; Voor zomer 2024 • Initiatiefovereenkomst: 2023 /2024 (bestuurlijk) • Samenwerkingsovereenkomst: 2024 (gebied) • Realisatieovereenkomst 2025 (gebied) • Realisatie 2026-2028 • Beheer 2027-ntb • Monitoring en evaluatie, doorlopend vanaf 2025 • Verantwoording Transitiefonds, jaarlijks vanaf 2024. <p>Voor specificatie van tijdslijnen wordt verwezen naar de respectievelijke (concept-) projectplannen. Deze zullen logischerwijs per project verschillen.</p>
<p>Gesteld staan voor realisatie</p>	<p>De verschillende maatregelpakketten worden gerealiseerd door de organisaties die genoemd staan bij het onderdeel deelnemende partijen en de organisatie zoals deze inmiddels is ingericht voor de realisatie van het UPLG. Voor 2 van de 4 gebieden zijn al samenwerkingsovereenkomsten getekend en voor 1 ander gebied is deze inmiddels in voorbereiding. Voor een aantal onderdelen die nog in ontwikkeling zijn is de personele bezetting nog niet compleet. Dit laatste hangt uiteraard ook samen met de goedkeuring door LNV van het UPLG en de maatregelpakketten, echter vanuit het programma Agenda Vitaal Platteland zijn er raamovereenkomsten met bureaus om wendbaar te kunnen opereren richting als opschalen van capaciteit nodig is (zie ook hoofdstuk 11 UPLG).</p> <p>Daarnaast kan het volgende in acht genomen worden voor het onderliggende maatregelpakket.</p> <p>Voor voorbeeldgebieden: er is een (lichte en wendbare) samenwerking in voorbereiding met inbreng van betrokken partijen (overheden en niet-overheden). Zowel ambtelijk als bestuurlijk. Dit gebeurt in afstemming met de gebiedsgerichte aanpak van de provincie Utrecht. De aanvraag omvat het verzoek van middelen om uitbreiding van de capaciteit om projecten naar realisatie te brengen. Daarnaast is de provincie voornemens een 'groene fixbrigade' in te richten met specifieke expertise die lokaal niet standaard voor handen is. In de wetenschap dat het vooral voor kleinere gemeenten lastig blijkt om aan goed specialistisch personeel te komen, kan dit helpen om zo toch vooruitgang te boeken en/of tot versnelling te komen bij de realisatie van voorgenomen maatregelen.</p> <p>Voor specificatie van projectorganisaties wordt verwezen naar de respectievelijke (concept-) projectplannen. Gemeenten, waterschappen en provincie zijn in principe</p>

	<p>ingericht op voornoemde taken, het knelpunt is capaciteit (projectleiders, inhoud, juridisch) en bij nieuwe taken het aantrekken van nieuwe expertise.</p> <p>Voor de levendige boerensloten is de afgelopen jaren veel ervaring opgebouwd bij de agrarische collectieven en de waterschappen. Een uitbreiding van de inzet zal extra capaciteit vragen, maar er is geen sprake meer van wielen die uitgevonden moeten worden of kinderziektes.</p>
--	--